

Lakiosasto

8.10.2001

Työeläkelaitoksille

I MUUTOKSIA VALTION ELÄKELAINSÄÄDÄNTÖÖN**II HALLITUKSEN ESITYS SOSIAALITURVAMAKSUISTA****III HALLITUKSEN ESITYS KANSANELÄKKEEN LAPSIKOROTUKSISTA****IV HALLITUKSEN ESITYS ELÄKEMAKSUN JA PALKANSAAJAN TYÖTTÖ-
MYYSTURVAMAKSUN HUOMIOONOTTAMISESTA ERÄISSÄ PÄIVÄRA-
HOISSA**

1

MUUTOKSIA VALTION ELÄKELAINSÄÄDÄNTÖÖN

Valtion toimien kunnallistamisen yhteydessä siirtyvien henkilöiden valtion eläkelain piirissä hankkimat etuudet on turvattu lailla. Asiaa koskee hallituksen esitys HE 48/2001 vp.

Samaan aikaan on myös muutettu VEL:a lainvoimaisen päätöksen oikaisumenettelyn osalta ja yhdenmukaistettu eräiden valtion alojen eläkekarttumaa koskevia säädöksiä. Lisäksi valtion eläkelakiin ja valtion eläkelain voimaantulosäännöksiin on tehty joitakin teknisiä tarkistuksia.

Eduskuntakäsittelyssä esitys muuttui ehdotetusta voimaantulosäännöksen osalta. Muilta osin ehdotetut muutokset hyväksyttiin muuttamattomina.

Lakimuutokset (säädökset 775-779/2001) on vahvistettu ja ne tulivat voimaan 15.9.2001. Vahvistettu lakiteksti on liitteenä.

Lakiosasto

8.10.2001

2

HALLITUKSEN ESITYS SOSIAALITURVAMAKSUISTA

Hallitus esittää muutoksia vakuutetuilta ja työnantajilta perittäviin sosiaaliturvamaksuihin. Asiaa koskee hallituksen esitys 150/2001 vp.

Eläkkeensaajilta perittävää sairausvakuutusmaksua ehdotetaan alennettavaksi 0,80 prosenttiyksiköllä, jolloin eläkkeensaajan sairausvakuutusmaksu olisi 1,90 prosenttia. Muiden vakuutettujen maksu olisi edelleen 1,50 prosenttia kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta. Työnantajan sairausvakuutusmaksuun ei ehdoteta muutoksia.

Yksityisiltä työnantajilta perittävää kansaneläkemaksua ehdotetaan alennettavaksi I maksuluokkaan kuuluvilla yrityksillä 0,65 prosenttiyksiköllä ja muihin maksuluokkiin kuuluvilla yrityksillä 0,45 prosenttiyksiköllä.

Uudet kansaneläkemaksut olisivat yrityksen poistoista ja palkkasummasta riippuen 1,35, 3,55 tai 4,45 prosenttia ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Samalla yksityisten työnantajien maksuluokkien poistoraja ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi. Uusia maksuja perittäisiin 1.3.2002 alkaen.

Kunta- ja kirkkotyönantajilta perittävää kansaneläkemaksua ehdotetaan alennettavaksi 0,75 prosenttiyksiköllä, jolloin maksu olisi vuoden 2002 maaliskuusta alkaen 2,40 prosenttia. Valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin liikelaitokselta sekä Ahvenanmaan maakunnalta perittävä kansaneläkemaksu olisi edelleen 3,95 prosenttia.

Ehdotetut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2002.

3

KANSANELÄKKEEN LAPSIKOROTUKSET

Hallitus esittää kansaneläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamista. Asiaa koskee hallituksen esitys 151/2001 vp.

Kansaneläkelakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuoden 2002 alusta voidaan myöntää uusia kansaneläkkeen lapsikorotuksia. Lapsikorotuksen määräksi ehdotetaan 17,66 euroa (105 markkaa) kuukaudessa kutakin lapsikorotukseen oikeutettua alle 16-vuotiasta lasta kohti. Määrä vastaa vuoden 2001 kansaneläkeindeksin tasoa ja sitä tarkistetaan kansaneläkeindeksin muutosta vastaavasti.

Lakimuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2002.

Lakiosasto

8.10.2001

4

HALLITUKSEN ESITYS ELÄKEMAKSUN JA PALKANSAAJAN TYÖTTÖMYYYSTURVAMAKSUN HUOMIOONOTTAMISESTA ERÄISSÄ PÄIVÄRAHOISSA

Hallitus esittää, että työntekijäin eläkemaksu ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu otettaisiin huomioon eräissä päivärahoissa. Asiaa koskee hallituksen esitys 159/2001.

Niistä päivärahaetuuksissa, jotka määräytyvät henkilön työtulon perusteella, vähennettäisiin aikaisempien vuosien tapaan työtulosta tai maksettavasta etuudesta työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua vastaavana osuus. Osuudeksi ehdotetaan viisi prosenttia vuonna 2002.

Lakimuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2002.

5

LAKITEKSTI JA HALLITUKSEN ESITYKSET

Yleiskirjeessä mainittu vahvistettu lakiteksti on liitteenä. Lakitekstejä ja hallituksen esityksiä voi tilata sekä suomen- että ruotsinkielisinä Oy Edita Ab:sta, puhelin (09) 5660 566. Hallituksen esitykset ja lakitekstit löytyvät internetistä osoitteesta www.finlex.fi , hallituksen esitykset myös osoitteesta www.eduskunta.fi

ELÄKETURVAKESKUS

Helena Tapio

Riitta Korpiluoma

N:o 775

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/1966) 2 §:n 1 momentin 3 kohta, 6 §:n 1 momentin 3 kohdan b alakohta, 7 §:n 1 momentti, 7 d §:n 1 momentin 3 kohta, 8 §:n 2 momentti, 9 c §:n 4 momentti, 9 d §:n 5 momentti, 10 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 24 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat 2 §:n 1 momentin 3 kohta, 9 c §:n 4 momentti ja 9 d §:n 5 momentti laissa 103/1989, 6 §:n 1 momentin 3 kohdan b alakohta ja 7 §:n 1 momentti laissa 1671/1995, 7 d §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1153/1997, 8 §:n 2 momentti ja 10 a §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1528/1993 sekä 24 §:n 3 momentti laissa 1189/1994, sekä

lisätään lain 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1528/1993, 1671/1995 ja 1153/1997 sekä laeissa 333/1986, 618/1991 ja 625/2000, uusi 9—11 momentti, jolloin nykyinen

HE 48/2001
StVM 15/2001
EV 62/2001

9 momentti siirtyy 12 momentiksi ja 7 d §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1153/1997, uusi 2 momentti sekä 10 a §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1528/1993, uusi 3 a kohta, seuraavasti:

1 §

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, toiminnan kunnallistamisen yhteydessä valtion eläketurvan piiriin kuuluvasta palveluksesta kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/1964) soveltamisalaan kuuluvaan palvelukseen siirrettyä edunsaajaa pidetään kunnallistamista edeltävän palveluksensa osalta 3 momentissa tarkoitettuna vanhana edunsaajana. Edellytyksenä on, että edellä mainittu edunsaaja oli 31 päivänä joulukuuta 1992 yhdenjaksoisessa valtion eläketurvan piiriin kuuluvassa palveluksessa ja että hänen tällainen palveluksensa tai kunnallistamisen jälkeen kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palveluksensa jatkuu kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunnan 20 päivänä marraskuuta 1992 hyväksymien eläkesäännön 1 päivänä tammikuuta 1993 voimaan tulleiden muutosten voimaantulomääräyksissä tarkoitettulla tavalla yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan asti.

Tämän pykälän 3 momentissa säädettyä kuuden kuukauden palvelusaikavaatimusta ja kolmen vuoden eläkeaikavaatimusta sovellettaessa kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus rinnastetaan 9 momentissa tarkoitettua kunnallistamisesta lukien tämän lain piiriin kuuluvaan palvelukseen. Kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka on myönnetty 5 a §:ää vastaavia säännöksiä soveltaen, rinnastetaan 5 a §:ää soveltaen myönnettyyn eläkkeeseen. Vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä on 8 §:ssä säädettyjen edellytysten lisäksi, että kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus on päättynyt.

Edunsaaja, jolla on ollut valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (103/1989) voimaantulosäännöksessä tarkoitettu oikeus eläkeiän valintaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1999 ennen 1 päivää heinäkuuta 1989 voimassa olleiden säännösten mukaan ja joka on tehnyt tätä koskevan valintailmoituksen,

säilyttää oikeutensa mainittuun eläkeikään edellyttäen, että hänen kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palveluksensa 9 momentissa tarkoitettua kunnallistamisesta lukien jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka. Valintailmoituksen tehneellä vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä olevaan palvelusaikaan rinnastetaan kunnallistamisesta lukien kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus, joka vastaa edunsaajan ennen kunnallistamista valtiolla ollutta palvelua alemman eläkeiän mukaisessa tehtävässä.

2 §

Tämä laki ei koske

3) palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain (72/1956) tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1985) mukaista eläkettä varten;

6 §

Eläkeajaksi ei kuitenkaan lueta:

3) aikaa, jonka työ tai virantoimitus palveluksen jatkuessa on ollut palkattomasti keskeytyneenä yhdenjaksoisesti enemmän kuin yhden vuoden tai edunsaaja on palkattoman keskeytyksen aikana ollut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettuna tai vastaavan ulkomaisen eläketurvan piiriin kuuluvassa työssä; keskeytysaika luetaan kuitenkin tällöinkin eläkeajaksi, jos palkattomuuden syynä on ollut:

b) sairausvakuutuslain 21 ja 23 §:ään perustuen myönnetty virkavapaus tai loma siltä osin kuin sairausvakuutuslain mukaan tuleva äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainraha kohdistuu siihen tai virkavapaus, jonka aikana edunsaaja saa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaista

kuntoutusrahaa, kuntoutusrahain mukaista kuntoutusrahaa, valtiokonttorin ohjeisiin perustuvaa varhaiskuntoutuksen kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella; eikä

7 §

Eläkkeen perusteena oleva palkka (*eläkepalkka*) määrätään kustakin palveluksesta erikseen. Eläkepalkka lasketaan palveluksen päättymisvuotta edeltäneiden enintään 10 viimeisen kalenterivuoden työansioista (*valintavuodet*). Palveluksen päättymisvuosi otetaan kuitenkin yhtenä valintavuotena huomioon, jos palvelus on jatkunut enintään kolmen kalenterivuoden aikana eikä palvelusta ole päätetty 1 §:n 8 momentissa tarkoitettulla tavalla tai jos palvelus on jatkunut koko päättymisvuoden. Eläkepalkkaa laskettaessa valintavuosien työansiot tarkistetaan 16 §:n mukaisesti.

7 d §

Eläkepalkkaa laskettaessa työansio määräytyy maksuajankohdan mukaan samoin perustein kuin veron ennakkoa tai veroa pidettäessä. Työansiona pidetään myös 1 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitettuja tehtävistä ja toimielimistä saatua palkkaa ja palkkiota. Työansiona ei kuitenkaan pidetä:

3) edunsaajalle suoritettua ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista annetussa laissa (651/1993) tarkoitettuja korvauksia ja muita etuuksia sekä ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksettavista korvauksista annetussa asetuksessa (652/1993) mainittuja paikalliskorotusta ja korvauksia.

Jos edunsaaja, joka on Suomen kansalainen, on eläkkeen perusteena olevan palkan laskenta-aikana ollut ulkomaanedustuksen virkamies, puolustusvoimista annetun asetuksen (667/1992) 64 §:ssä tarkoitettu virkamies, teknologian kehittämiskeskuksen ulkomaanyksiköissä työskentelevä toimihenkilö tai työvoima-avustajista annetun asetuksen

(209/1977) 1 §:ssä tarkoitettu toimihenkilö tai muu virkamies tai toimihenkilö, jonka palkkaukseen sovelletaan ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista annettua lakia, lisätään eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa hänen 1 momentissa tarkoitettuun työ-ansioonsa kalliinpaikanlisä, jollei se muutoin sisälly työansioon. Kalliinpaikanlisä lisätään sen suuruisena kuin se suoritettaisiin, jos edunsaajan toimipaikka olisi Helsingissä.

8 §

Edunsaajalla on oikeus saada vanhuuseläkkeensä varhennettuna aikaisintaan sitä kalenterikuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana hän täyttää iän, joka on viisi vuotta alempi kuin hänen 4 §:n mukainen eläkeikänsä. Tällöin eläkkeen määrää vähennetään 10 b §:ssä säädetyllä tavalla. Varhennettuun vanhuuseläkkeeseen sovelletaan muutoin, mitä tässä laissa säädetään vanhuuseläkkeestä. Oikeutta varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ei ole 4 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla.

9 c §

Oikeutta yksilölliseen varhaiseläkkeeseen ei ole 8 §:n 4 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla.

9 d §

Oikeutta osa-aikaeläkkeeseen ei ole 8 §:n 4 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla eikä edunsaajalla, joka saa lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista osa-aikaeläkettä, jos se perustuu tämän lain mukaista eläkettä varten eläkeajaksi luettavasta palveluksesta saatuun ansioon.

10 a §

Muuta kuin osa-aikaeläkettä korotetaan työeläkelisällä, jos edunsaaja on saanut:

3) valtion virkamieslain, peruskoululain,

lukiolain tai koulutus- ja erorahastosta annetun lain mukaista omaehtoista ammatillista aikuiskoulutusta varten myönnettävää tukea;

3 a) aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea; tai

24 §

Jos kysymys on evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä ja asiassa ilmenee uutta selvitystä, valtiokonttorin on tutkittava asia uudelleen. Valtiokonttori voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös valtion eläkelautakunta ja vakuutusoiikeus voivat menetellä vastaavasti valitusasiaa kä-

Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

sitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 23 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä syyskuuta 2001.

Tämän lain 1 §:n 9—11 momenttia sovelletaan sellaisiin eläkkeisiin, joissa eläketapahuma on sattunut 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen.

Tämän lain 1 §:n 9—11 momenttia ei sovelleta ennen vuotta 1940 syntyneeseen edunsaajaan.

Tämän lain 7 d §:n 2 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1996.

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa.

Ministeri Suvi-Anne Siimes

N:o 776

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään valtion eläkelain muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1528/1993) voimaantulosäännökseen, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1232/1995, uusi 16 momentti seuraavasti:

— — — — —
 Sellaisella 1 §:n 3 momentissa tarkoitetulla vanhalla edunsaajalla, joka on siirretty toiminnan valtiollistamisen yhteydessä kunnan palveluksesta valtion palvelukseen ennen joulukuun 31 päivää 1994, on oikeus lukea eläkeajaksi myös valtiollistamista edeltänyt kunnallinen palvelus sovellettaessa tämän lain

4 §:n 2 momenttia, 10 §:n 6 momenttia ja 12 §:n 1 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä syyskuuta 2001.

Tätä lakia sovelletaan eläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut tämän lain tultua voimaan.

Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 777

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkelain muuttamisesta 22 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1671/1995) voimaantulosäännöksen 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1176/1996, seuraavasti:

— — — — —
 Siltä osin kuin tämän lain 7 §:n 1 momentin mukaan määriteltäviin valintavuosiin luetaan kalenterivuotia ajalta ennen tämän lain voimaantuloa, nämä kalenterivuodet ja niitä vastaavat työansiot määrätään soveltaen valtion eläkelain 7 §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se on voimassa tämän lain voimaan tullessa. Tämän lain 7 §:n 2 momenttia ei sovelleta lain voimaantuloa edeltäviin valintavuosiin. Ajalta ennen tämän lain voimaantuloa 1 virkkeen mukaisesti määrättyt kalenterivuodet ja niitä vastaavat työansiot otetaan kuitenkin huomioon ratkaistaessa, täytyvätkö tämän lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetut edellytykset jättää eläkepalkkaa laskettaessa pois lain voimaantulon jälkeisiä valintavuotia ja niitä vastaavia työansioita. Sellaisessa

upseerin tai opistoupseerin virassa, johon ehdottomana kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tai opistoupseerin virkatutkinto, taikka erikoisupseerin, sotilaspapin, sotilasammattihenkilön, rajavartijan tai merivartijan tehtävissä palvelevan edunsaajan eläkepalkka lasketaan tämän lain 7 §:stä poiketen enintään seitsemän valintavuoden työansioista, jos palvelus päättyy ennen vuotta 2008, enintään kahdeksan vuoden työansioista, jos palvelus päättyy vuonna 2008 ja enintään yhdeksän valintavuoden työansioista, jos palvelus päättyy vuonna 2009.

— — — — —
 Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä syyskuuta 2001.

Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2001

Tasavallan Presidentti
TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 778

L a k i**valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 6 momentin kumoamisesta**

Annettu Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Tällä lailla kumotaan valtion eläkelain muuttamisesta 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetun lain (638/1994) voimaantulosäännöksen 6 momentti.

2 §
Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä syyskuuta 2001.

Tätä lakia sovelletaan sellaiseen eläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut tämän lain tultua voimaan.

Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 779

L a k i

eräiden valtion toimintojen kunnallistamista koskevien eräiden lakien ja säännösten kumoamisesta

Annettu Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan:

1) eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatillisia oppilaitoksia 29 päivänä joulukuuta 1994 annettu laki (1422/1994);

2) eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan eräitä palvelutoimintoja 11 päivänä huhtikuuta 1997 annettu laki (314/1997);

3) eräistä henkilöstön asemaa koskevista

järjestelyistä kunnallistettaessa yliopistojen hammaslääketieteen klinisen koulutuksen toimintoja 29 päivänä lokakuuta 1999 annettu laki (988/1999);

4) ammatillisesta opettajankoulutuksesta 20 päivänä kesäkuuta 1996 annetun lain (452/1996) 18 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 432/1998.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä syyskuuta 2001.

Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*